

Toýlar toýa meňzesin

Category: Jemgyýetçilik tankydy, Kitapcy

написано kitapcy | 22 январа, 2025

Toýlar toýa meňzesin

TOÝLAR TOÝA MEÑZESIN

Hernäçe kynçylyklaryň köplüginden zeýrensegem, tutulýan toýlaryň gabarasyna seredenimizde, halkymyzyň hal-ýagdaýynyň oňatdygyny görmek bolýar. Hudaýa şükür, türkmen ilinde toýlar toýa ulaşýar. Ogul öýerilýär, gyz çykarylýar. Gadymdan gelýän milli toý-baýramlar hem häli-şindi geçirilip dur. Şol toýlaryň aýdym-sazy-da, hödür-keremi-de ýetik. Toý saçaklaryny synlanyňda, kynçylyk, ýetmezçilik bara meňzemeýär. Bu ýagsaý döwletimizin asudalygynyň, bolçulygyň nyşany. Ýöne häzirki toýlaryň guralyşynda böwrüňi diňledýän ýagdaýlaryň bardygyny hem belläp geçmek gerek. Bular hakda aýratyn durup geçmegi makul bildik.

Türkmenler toý gutlamaga gelenlerinde: "Toýuň gutly bolsun, abraý bilen sowulsyn" diýip, dileg edýärler. Munuň özi ýöne ýere aýdylmaýar. Toý bir köpüň üýşýän ýeri. Oňa çagyrylanam gelýär, çagyrylmadyk-da. Toýa gelýänleriň arasynda her gylykdaky, her hili häsiýetdäki adamlar bolýar. Ylaýta-da ýaşlaryň üýşen ýerinde toýuň şowhunyna päsgel berýän dawa-jenjel hem ýüze çykýar. Toý eýeleriniň käbiri toý saçagynda spirtli içgileri aşa köp goýýar. Bu bolsa toýlarda tertip-düzgüniň, kada-kanunyň äsgermezlik edilmegine alyp barýar. Toýda bolýan tertipsizlikleriň soňunyň ýaramaz hadysalara eltýän wagty hem az bolmaýar. Bir maşgalanyň artyp, ene-atany, dogan-garyndaşy, dost-ýarlary, il-güni begendirjek, şatlandyrjak gününde, birek-birege ýumruk salyp, tyg çekip, toýy bulap ýörmek gaty gelşiksiz ýagdaý. Emma gynansak-da, toý eýelerine toý sowuşmaga kömek bermeden geçen, wejera bolup uruşýanlara soňky döwür ýgy-ýgydan gabat gelýäris. Şol dawa-jenjelleriň köpüsi içgili adamlar sebäpli ýüze çykýar.

Gurban baýramy mukaddes dini baýram hasap edilýär. Şol gün

Hudaý ýoluna janly soýlup, Allatagaladan ähli edilen günäleriň geçilmegini her kim dileg edýär. Bu baýramda spirtli içgileri içmek asla bolmaýar. Muña garamazdan Gurban baýramynda diňe bir içgi içmek bilenem çäklenmän, özünden uly agasynyň öwüt-ündewli gürrüňine gahar edip, aşhanada ýatan pyçagy alyp, öz-özüne şikes ýetiren kelesaña hem duş gelen ýerimiz boldy.

Her öýüň myhmansyz günü az. Ata-babalarymyz "Myhman ataňdan uly" diýip, gelen myhmana uly hezzet-hormatlar edipdirler. Ýöne öýüňe gelen myhman eline pyçak alyp, üstüňe dübläp dursa, beýle myhmandan Hudaý saklasyn diýdirýär. Gynansak-da, öý eýesine myhman bolup däl-de, musallat bolup sataşýan näkeslerem bar.

Bütün şu gelşiksiz wakalar görşüňiz ýaly, tertipsiz geçirilen toýlaryň, şol toýlarda aşa köp içilen içgileriň, çekilen neşeleriň netijesi. "Azdyрма, azana duçar etme" diýleni. Şeýle azgynlaryň garşysyna jenaýat işini gozganyň bilen munuň soňuna çykyp bolmaýar. Ýeneki toýlarda şeýle wakalaryň bolmajakdygyna hiç kim güwä geçip bilmez. Şonuň üçin toýlary bulap ýören ýakasygaýyşly näkesleriň garşysyna uly il bolup göreşmeli. Yaşulular, toýuň beýemçileri gykylyk-galmagal döredip, dawa gözläp ýören şerçileri toýdan garasyny saýlar ýaly etmeli.

Guramaçylyksyz geçirilýän toýlar hakda gürrüň edilende, ýene bir zady belläp geçesim gelýär. Käbir toý tutýanlar häkimliklerden, polisiýa bölümlerinden rugsatsyz uly gatnawly köçeleri bekläp, köçäniň ugrunda toý edýärler. Uly gatnawly köçeleri ýapmaga rugsat edilmeýär. Gatnawy az, çola köçelerde-de toý ediljek bolsa, hökman degişli ýerlerden rugsat almaly. Baş-başdaklyk bilen köçeler ýapylsa, ýol-transport hadysalarynyň ýüze çykmagyna getirýär.

Hormatly ildeşler, asuda watanymyzda toýlaryň toýa meňzemegini, mydama şatlyk-şagalaň bolmagyny isleseň, toýlarymyzy agzybirlik bilen, guramaçylykly we tertip-düzgünli geçirmäge çalyşmaly. Spirtli içgileriň köplügi seniň barlylygyňy-da, sahydygyňy-da görkezmeýär. Toýda içgä bat bermek, öz toýuňy özüň bulamakdyr. Toýlaryňyz abraýly bolsun, adamlar!

Tagangylyç BERDIÝEW,
polisiýanyň maýory.

Jemgyýetçilik tankydy